

OPS 4.0.007		OPS Handbook
נוהל טיפול בבקשת פטור מדיני הטיס או הרשאה לעניין הובלת חומרים מסוכנים באוויר		Revision #2
		25 FEB 2017

1. מטרה:

1.1. מטרת נוהל זה היא לקבוע את דרך הטיפול באגף פיקוח אווירי (להלן- "אגף פק"א") שברשות התעופה האזרחית (להלן - "רת"א"), בבקשה -

1.1.1. **למתן פטור** מהוראות לפי סעיף 74 לחוק הטיס, התשע"א – 2011

(להלן- "חוק הטיס") לעניין הובלה אווירית של חומרים מסוכנים בכלי טיס המופעל על ידי מפעיל ישראלי, בכל מקום בעולם, או בכלי טיס זר הפועל בשטח ישראל, וכן כלי טיס החולף במרחב האווירי הריבוני של מדינת ישראל;

1.1.2. **לקבלת הרשאה** להובלה אווירית של חומר מסוכן בכלי טיס המופעל על

ידי מפעיל ישראלי או כלי טיס זר משדה תעופה בישראל, כאשר נדרשת לכך הרשאה, לפי ההוראות הטכניות לחומרים מסוכנים.

1.2. הנוהל מיועד לשימוש עובדי רת"א וכן לשימושם של גורמים חיצוניים המבקשים

להוביל חומרים מסוכנים באוויר באופן המחייב פטור או הרשאה - כשני מנגנונים חלופיים, כפי שיפורט להלן.

2. כללי:

2.1. סעיף 74 לחוק הטיס קובע מגבלות ואיסורים החלים לגבי הובלה אווירית של

חומרים מסוכנים. בהתאם לסעיפים 172 ו-173 לחוק הטיס תחולתו של סעיף 74 לחוק על כלי טיס ישראלי – בכל מקום שבו הוא טס, וכן על כלי טיס זר – בהיותו בשטח ישראל.

2.2. "חומר מסוכן" מוגדר בסעיף 1 לחוק הטיס, כך:

"פריט, חפץ או חומר העלולים להוות סיכון לבריאות, לבטיחות, לרכוש או לסביבה, המפורטים בהוראות הטכניות לחומרים מסוכנים או המסווגים על פיהן".

2.3. "ההוראות הטכניות לחומרים מסוכנים" מוגדרות אף הן בסעיף 1 לחוק הטיס,

כך:

OPS 4.0.007		OPS Handbook
נוהל טיפול בבקשת פטור מדיני הטיס או הרשאה לעניין הובלת חומרים מסוכנים באוויר		Revision #2
		25 FEB 2017

"ההוראות הכלולות בספר "Dangerous Goods by Air" בהוצאת ארגון התעופה הבין-לאומי, כפי שעודכנו מזמן לזמן";

2.4. בנוסף, סעיף 74(ו) לחוק הטיס קובע:

"תקנות לפי סעיף זה יותקנו בהתייעצות עם השר להגנת הסביבה ובהתאם

להוראות נספח 18 לאמנה ולהוראות הטכניות לחומרים מסוכנים."

2.5. ללמדנו כי בתחום ההובלה האווירית של חומרים מסוכנים כוונת המחוקק היתה להיצמד ככל האפשר לסטנדרטים הבינ"ל של ארגון התעופה הבין-לאומי, המאוגדים בעיקרם בנספח 18 לאמנת שיקגו שותרתו "the safe transport of dangerous goods by air" (להלן- "נספח 18" או "נספח 18 לאמנה") ובהוראות הטכניות לחומרים מסוכנים, המהוות פירוט של הסטנדרטים הקבועים בנספח 18 לאמנה.

2.6. תקנות הטיס (הובלת חומרים מסוכנים), התשמ"ד-1983 (להלן – "תקנות החומרים המסוכנים" או "תקנות החומ"ס") מאמצות את הדרישות המפורטות במסמך של ארגון התעופה הבינלאומי - Technical - Document No. 9284 - Instructions for the Safe Transport of Dangerous Goods by Air של ה- ICAO (להלן – "ההוראות הטכניות") כדרישות הישימות להובלת חומרים מסוכנים באוויר בישראל על ידי כל מוביל אווירי, בין מפעילי ישראל ובין מפעילי זר הפועל במרחב האווירי של ישראל, וכן על כל מוביל אווירי ישראלי, ללא קשר למיקומו הגאוגרפי.

2.7. כך, תקנה 3(א) לתקנות החומרים המסוכנים קובעת:

"לא יוביל אדם חומר מסוכן בכלי טיס אלא אם כן מתקיימות לגביו דרישות תקנות אלה וההוראות הטכניות."

2.8. סעיף 74(ד) לחוק הטיס קובע כי:

"במקרים דחופים, רשאי המנהל לפטור אדם מהוראות לפי סעיף זה אם מצא כי הדבר נחוץ לשם הגנה על ביטחון המדינה, על חיי אדם, על הסביבה או על רכוש, ובלבד ששוכנע כי אותו אדם ינקוט אמצעים מתאימים, ככל האפשר, לשם שמירה

OPS 4.0.007		OPS Handbook
נוהל טיפול בבקשת פטור מדיני הטיס או הרשאה לעניין הובלת חומרים מסוכנים באוויר		Revision #2
		25 FEB 2017

והגנה על הבטיחות, על שלום הציבור ועל הסביבה, ברמה שוות ערך לזו המושגת בקיום ההוראות לפי סעיף זה".

2.9. סעיף 74(ד) לחוק הטיס דומה בנוסחו לאמור בסטנדרט 2.1.3 בנספח 18 לאמנה - המסדיר מנגנון של פטור (exemption) שמופעל במקרים יוצאי דופן של דחיפות גדולה, ומותנה בכך שייעשה כל מאמץ אפשרי לשמור על רמת בטיחות שוות ערך:

"In instances:

- a) Of extreme urgency; or
- b) When other forms of transport are inappropriate; or
- c) When full compliance with the prescribed requirements is contrary to the public interest,

The States concerned may grant an exemption from the provisions of the Technical Instructions provided that in such instances every effort shall be made to achieve an overall level of safety in transport which is equivalent to the level of safety provided for in the Technical Instructions."

2.10. תקנה 4 לתקנות החומרים המסוכנים קובעת גם היא את סמכות המנהל למתן פטור מדרישות תקנות החומרים המסוכנים וכן היכולת להתניית הפטור בתנאים בהתאם לשיקול דעתו המקצועי, אם שוכנע שהובלת החומ"ס בדרך האוויר תוכל להתבצע ברמת בטיחות כנדרש, באחד מ- 2 המקרים הבאים:

(א) מקרה חירום שבו לא ניתן באופן מעשי לבצע את הובלת החומ"ס אלא בדרך האוויר;

(ב) עמידה דווקנית בדרישות התקנות תהיה בניגוד לטובת הציבור.

תקנה 4 דומה אף היא לסטנדרט מספר 2.1.3 בנספח 18 לאמנה.

2.11. על פי ההוראות הטכניות לחומרים מסוכנים, הובלה של חומרים מסוכנים באוויר שלא לפי האמור בהוראות הטכניות ניתנת לביצוע, בנסיבות מסוימות, בהינתן

OPS 4.0.007		OPS Handbook
נוהל טיפול בבקשת פטור מדיני הטיס או הרשאה לעניין הובלת חומרים מסוכנים באוויר		Revision #2
		25 FEB 2017

שמנהל רת"א וכן גורם מוסמך לכך בכל אחת מהמדינות בעלות העניין, אישרו את ההטסה באמצעות מסמכי פטור מתאימים.

2.12. הרשאה:

לצד מנגנון הפטור הקבוע בנספח 18, בחוק הטיס ובתקנות החומרים המסוכנים, ממסד נספח 18 מנגנון נוסף של "הרשאה" (Approval):

2.12.1. סטנדרט 2.1.2 לנספח 18 קובע:

"Where specifically provided for in the Technical Instructions, the States concerned may grant an approval provided that in such instances an overall level of safety in transport which is equivalent to the level of safety provided for in the Technical Instructions is achieved."

2.12.2. בנוסף, סטנדרט 4.2 לנספח 18 קובע:

"The dangerous goods described hereunder shall be forbidden on aircraft unless exempted by the States concerned under the provisions of 2.1 or unless the provisions of the Technical Instructions indicate they may be transported under an approval granted by the State of Origin:

- a) Dangerous goods that are identified in the Technical Instructions as being forbidden for transport in normal circumstances; and
- b) Infected live animals."

2.13. קיימים חומרים מסוכנים המצוינים במפורש בהוראות הטכניות ככאלה שבנסיבות מסוימות הובלתם בדרך האוויר טעונה קבלת הרשאה מהמדינות בעלות העניין. הרשאה זו תינתן בכפוף לשיקול הדעת של המדינות בעלות העניין, תוך קביעת חלופות שיבטיחו השגת רמת בטיחות בטיסה שוות ערך לזו הקבועה בהוראות הטכניות. בהתאם למנגנון זה ישנו "סימון" בהוראות הטכניות לחומרים מסוכנים

OPS 4.0.007		OPS Handbook
נוהל טיפול בבקשת פטור מדיני הטיס או הרשאה לעניין הובלת חומרים מסוכנים באוויר		Revision #2
		25 FEB 2017

מסוגים מסוימים, אשר האישור להטסתם דורש הפעלת שיקול דעת נוסף הבא לידי ביטוי באמצעות אישורים פרטניים מצד המדינות בעלות העניין, בהתאם לעניין.

2.14. "הרשאה" להבדיל מ"פטור" היא -

2.14.1. הובלה בהתאם להוראות הטכניות: כלומר אפשרית לגבי החומרים

המסוכנים ובנסיבות שנקבעו בהוראות הטכניות עצמן;

2.14.2. ניתנת על ידי מדינת המפעיל ומדינת המוצא, לעומת פטור המצריך

אישורים של מדינת המוצא, מדינת הביניים, מדינת היעד, מדינת

המפעיל וכל מדינת חצייה;

2.14.3. שיקול הדעת המופעל ביחס לבקשת הרשאה ובקשת פטור- שונה;

2.15. רת"א עשויה להידרש לתת הרשאה כמדינת המוצא של משלוח החומ"ס, ובמקרים

שבהם החומ"ס האמור מובל ע"י מפעיל אווירי ישראלי – כמדינת המפעיל. במקרים

בהם רת"א נדרשת לתת הרשאה כמדינת המוצא (state of origin), ההרשאה

יכולה להינתן למוסר או למשלח המטען עבורו, והאחריות לוודא כי תנאי ההרשאה

מתקיימים לאורך כל ההובלה מוטלת עליהם.

2.16. מנגנון ההרשאה הוא מנגנון הכרחי לשם יישום ההוראות הטכניות, שכן ישנם

חומרים מסוכנים שלא ניתן להובילם בדרך האוויר בלא הרשאה, ואי יישום מנגנון

זה משמעו שלא ניתן יהיה להוביל חומרים מסוכנים אלה מישראל או באמצעות כלי

טיס ישראלי.

2.17. כמו כן, לא ניתן להחיל באופן חד צדדי את מנגנון הפטור על מקרים בהם ההובלה

האווירית טעונה הרשאה בלבד. זאת שכן, מדינות הביניים, היעד והחצייה, אשר

מעורבותן נחוצה רק במנגנון הפטור, לא יהיו נכונות להיות מעורבות במקרים בהם

לפי התקינה הבינ"ל יש צורך בהרשאה בלבד ואין צורך במעורבותן.

2.18. בתקנה 3(א) לתקנות החומרים המסוכנים נקבע כך: "לא יוביל אדם חומר מסוכן

בכלי טיס אלא אם כן מתקיימות לגביו דרישות תקנות אלה וההוראות הטכניות".

מאחר שתקנות הטיס עצמן מחייבות ציות להוראות הטכניות, כולל למנגנון

ההרשאה, רת"א מאפשרת הובלת חומרים מסוכנים בכפוף להרשאה, בהתאם

לאמור בנהל זה.

OPS 4.0.007		OPS Handbook
נוהל טיפול בבקשת פטור מדיני הטיס או הרשאה לעניין הובלת חומרים מסוכנים באוויר		Revision #2
		25 FEB 2017

2.19. לאור האמור, המבקש לפנות לרת"א בהלימה לנספח ולהוראות הטכניות בבקשת "הרשאה" - רשאי לעשות כן, בהתאם לפירוט בנוהל זה.

2.20. סמכות ההרשאה נתונה ל: מנהל רת"א, וכן לגורמי המקצוע הרלבנטיים ברת"א שמנהל רת"א אישר ביצוע שימוש בסמכותו של באמצעותם, והם:

2.19.1 מנהל אגף בכיר פיקוח אווירי;

2.19.2 מנהל תחום בכיר מובילים אוויריים;

2.19.3 מפקח ראשי - כשירות אווירית כלי טיס באגף פיקוח אווירי;

2.19.4 מפקח על החומרים המסוכנים באגף פיקוח אווירי.

2.21. נוהל זה אינו פוטר את המפעיל האווירי מחובתו לעמוד בהוראות הדין המקומי בנושא הובלת חומרים מסוכנים באוויר של כל מדינה אשר במרחב הפיקוח התעופתי שלה חולף כלי הטיס.

2.22. הגדרות:

2.22.1 "האמנה" - אמנת שיקגו בנושא תעופה אזרחית בינ"ל (1944) - הנספח העיקרי הרלבנטי לנושא החומרים המסוכנים הוא נספח 18;

2.22.2 "ההוראות הטכניות" - Doc 9284 The technical Instructions for the safe transport of Dangerous Goods by Air של ה-ICAO, בגרסתו העדכנית;

2.22.3 "המפקח" - מפקח באגף פיקוח אווירי ברת"א האמון על נושא החומרים המסוכנים.

2.22.4 "חומר מסוכן" - כהגדרתו בסעיף 1 לחוק הטיס;

2.22.5 "חוק הטיס" - חוק הטיס, התשע"א - 2011;

2.22.6 "מדינות בעלות עניין" -

i. "מדינת ביניים" (state of transit) - מדינה שכלי טיס המוביל חומרים מסוכנים כמטען נוחת בה והיא אינה מדינת המוצא או מדינת היעד;

OPS 4.0.007		OPS Handbook
נוהל טיפול בבקשת פטור מדיני הטיס או הרשאה לעניין הובלת חומרים מסוכנים באוויר		Revision #2
		25 FEB 2017

ii. "מדינת היעד" (state of destination) - מדינה שבה מיועד
המטען לפריקה סופית מכלי הטיס;

iii. "מדינת המוצא" (State of Origin) - מדינה בה הועמס המטען
לראשונה בכלי הטיס;

iv. "מדינת חצייה" (state of over flight) מדינה שכלי טיס המוביל
חומרים מסוכנים כמטען חולף במרחב האווירי הריבוני שלה ללא
נחיתה;

2.22.7 "מפעיל אווירי" - כל מפעיל אווירי, בין מקומי ובין זר, המבקש להוביל
חומ"ס בתחום המרחב האווירי של ישראל;

2.22.8 "תקנות ההפעלה" - תקנות הטיס (הפעלת כלי טיס וכללי טיסה),
התשמ"ב - 1981;

2.22.9 "תקנות החומרים המסוכנים" - תקנות הטיס (הובלת חומרים
מסוכנים), התשמ"ד-1983.

3. חומר עזר וטפסים:

3.1. חומר רקע:

3.1.1 סעיף 74 לחוק הטיס, התשע"א - 2011;

3.1.2 תקנות הטיס (הובלת חומרים מסוכנים), התשמ"ד-1983;

3.1.3 נספח 18 לאמנת שיקגו;

3.1.4 ההוראות הטכניות לחומרים מסוכנים.

3.2. טפסים:

3.2.1 OPSF 4.0.007-1A טופס בקשה לפטור מדיני הטיס לעניין הובלת
חומרים מסוכנים - עברית.

3.2.2 Application for Exemption to Transport OPSF 4.0.007-1B
.Dangerous Goods under special circumstances - eng

OPS 4.0.007		OPS Handbook
נוהל טיפול בבקשת פטור מדיני הטיס או הרשאה לעניין הובלת חומרים מסוכנים באוויר		Revision #2
		25 FEB 2017

3.2.3 . OPSF 4.0.007-2A טופס בקשה להרשאה לעניין הובלת חומרים מסוכנים – עברית.

3.2.4 . OPSF 4.0.007-2B Application for Approval to Transport Dangerous Goods under special circumstances – eng

3.3 עזרי עבודה:

3.3.1 . OPSF 4.0.007-3 - דוגמא לנוסח פטור.

3.3.2 . נספח א' - דוגמא לנוסח הרשאה.

4. תהליך:

4.1 הגשת בקשה לפטור:

המבקש יעביר בקשה לקבלת פטור להובלת חומרים מסוכנים באוויר על גבי טופס בקשה (OPSF 4.0.007-1A / OPSF 4.0.007-1B בעברית או באנגלית) למפקח באגף פיקוח אווירי ברת"א האמון על נושא החומרים המסוכנים ברת"א (להלן- "המפקח") באמצעות כתובת הדוא"ל: dangerousgoods@mot.gov.il - 14 ימי עבודה לכל הפחות טרם המועד המתוכנן לביצוע הפעילות.

4.2 תכולת הבקשה לפטור:

טופס בקשה לפטור יכלול:

- 4.2.1 . סוג החומרים המסוכנים וכמויותיהם ;
- 4.2.2 . פרטי הטיסה (מועד, מספר טיסה, סוג כלי הטיס ומספרי הרישום והלאומיות שלו, היעד לרבות יעדי ביניים);
- 4.2.3 . פירוט הנסיבות המצדיקות את הבקשה, למשל :
 - i . נחיצות (הגנה על ביטחון המדינה, סיוע הומניטרי, סיוע סביבתי, מגיפה, הצלת חיים, זמינות מוגבלת ביעד וכיו"ב);
 - ii . ניתוח אפשרויות תחבורה חלופיות (אורך המסע, תשתית, ביטחון, נתיב, עלות);

OPS 4.0.007		OPS Handbook
נוהל טיפול בבקשת פטור מדיני הטיס או הרשאה לעניין הובלת חומרים מסוכנים באוויר		Revision #2
		25 FEB 2017

.iii הסבר מדוע עמידה דווקנית בדרישות התקנות עלולה להיות בניגוד לטובת הציבור;

4.2.4. התייחסות להשגת בטיחות ברמה שוות ערך, ככל האפשר, לרבות:

i. פירוט דרכים ואמצעים חלופיים, הנדרשים לשם הגשמת הנדרש בהוראות הטכניות, אשר יבטיחו כי חרף ההיענות לבקשת הפטור תישמר רמה של בטיחות כוללת בהובלה האווירית של החומ"ס ברמת בטיחות שוות ערך לזו המושגת בקיום ההוראות הטכניות, ככל האפשר;

ii. פירוט הנחיות טיפול מיוחדות במקרה של חירום;

4.2.5. הפטורים שניתנו על ידי כל המדינות בעלות העניין;

4.2.6. תעודה המאשרת כי המשלח של החומ"ס עבר קורס בקטגוריה 6 בהתאם לאמור בפרק 4 להוראות הטכניות שנקבעו על ידי ה ICAO;

4.2.7. 4.2.7 מפרטי ההפעלה שניתנו על ידי מדינת המפעיל של המפעיל האווירי המעידים על מתן אישור למפעיל האווירי להוביל חומרים מסוכנים באוויר וזאת בהתאם להנחיות, ICAO Document 9284, AN/905 Supplement;

4.2.8. 4.2.8 כל מידע נוסף אשר יידרש על ידי רת"א על מנת לאפשר בחינתה של הבקשה.

4.3 טיפול רת"א בבקשת הפטור:

4.3.1. 4.3.1 המפקח יבחן את בקשת הפטור, וזאת על מנת לקבוע האם המבקש עומד בכל התנאים והדרישות המפורטים במסמך זה, בדינים השונים (חוק הטיס, תקנות החומ"ס, נספח 18 לאמנה וההוראות הטכניות) וכן בדרישות ארגון התעופה הבינלאומי - ICAO Document 9284, AN/905 Supplement- PART 1, Chapter 1.

4.3.2. 4.3.2 במסגרת הבחינה כאמור, על המפקח לוודא כי אין המדובר בחריגים לתחולה. יובהר: סעיף 74(ה) לחוק הטיס, בצירוף תקנה 3 לתקנות החומרים המסוכנים, קובעים יחד שורה של חריגים לתחולה, קרי:

OPS 4.0.007		OPS Handbook
נוהל טיפול בבקשת פטור מדיני הטיס או הרשאה לעניין הובלת חומרים מסוכנים באוויר		Revision #2
		25 FEB 2017

מקרים בהם ההוראות אודות הובלת חומרים מסוכנים בדרך האוויר לפי חוק הטיס ותקנות החומ"ס (לעניין סיווג, אריזה, סימון והתוויה וכו') לא יחולו אע"פ שהמדובר בחומ"ס, ובהם:

4.3.2.1. חומר מסוכן שהימצאותו נחוצה להפעלת כלי הטיס בהתאם להוראות לפי חוק הטיס או תקנות הטיס, לרבות: הוראות לפי תקנות ההפעלה, הוראות לעניין ציוד תעופתי לפי סעיף 68 לחוק הטיס, הוראות כושר אווירי לפי סעיף 69 לחוק הטיס, וכיו"ב;

4.3.2.2. חומר מסוכן שבהתאם לאמור בהוראות הטכניות לחומרים מסוכנים מותר להובילו על ידי נוסע או איש צוות לשימוש האישי, בכמות שאינה עולה על המותר לפי ההוראות הטכניות;

4.3.2.3. חומר מסוכן שהימצאותו בכלי הטיס נחוצה למטרות ייחודיות שהוגדרו בהוראות הטכניות, לרבות: תרופות, ציוד רפואי, בשמים, אלכוהול, מכשירים אלקטרוניים המופעלים באמצעות סוללות ליתיום, קרח יבש, וכיו"ב;

4.3.2.4. חומר מסוכן המובל בכלי הטיס כחלק לחומר מסוכן כאמור או לאחר שהוסר לשם החלפתו, אלא אם כן נאמר אחרת בהוראות הטכניות;

4.3.3. בנוסף, במסגרת הבחינה כאמור על המפקח לוודא כי אין המדובר במקרה בו קיים איסור למתן הפטור, במובן זה שהמדובר בחומר מסוכן האסור להובלה באוויר בכל הנסיבות, כלהלן:

4.3.3.1. תקנה 6 לתקנות החומ"ס – מפרטת רשימה של חומרים מסוכנים האסורים בהובלה באוויר לחלוטין ובכל הנסיבות;

4.3.3.2. תקנה 6 דומה לסטנדרט מספר 4.3 לנספח 18 לאמנה, הקובע כי חומרים מסוכנים שמזוהים במפורש במסגרת

OPS 4.0.007		OPS Handbook
נוהל טיפול בבקשת פטור מדיני הטיס או הרשאה לעניין הובלת חומרים מסוכנים באוויר		Revision #2
		25 FEB 2017

ההוראות הטכניות, באמצעות שם או תיאור גנרי, כאסורים בהובלה אווירית בכל הנסיבות, לא יובלו בדרך האוויר;

4.3.3.3. יובהר: לאור ההסדרים בנספח 18 לאמנה הקובעים כי חומרים מסוימים אסורים בהטסה בכל מצב דברים שהוא, הסדרים שעוגנו בתקנה 6 לתקנות החומ"ס, בשים לב לסעיף 6(ד) לחוק רת"א ולעובדה שלא הוגשה הודעה על שונות בעניין זה, לא יינתן פטור לפי סעיף 74(ד) לחוק לגבי חומר מסוכן שמזוהה במפורש במסגרת ההוראות הטכניות, באמצעות שם או תיאור גנרי, כאסור בהובלה אווירית בכל הנסיבות;

4.3.4. לאחר שהמפקח בחר את הבקשה כאמור לעיל, לרבות בדיקה כי אין המדובר בחומר מסוכן האסור להובלה באוויר בכל הנסיבות ובהנחה כי אין המדובר בחומר מסוכן הנכלל בחריגים כאמור אשר כלל אין מקום להגיש בקשת פטור לגביו, **המפקח יציג בפני מנהל רת"א את ממצאי הבחינה שביצע, ויתן את המלצתו למנהל:** האם על פי הדינים, הנסיבות, הממצאים ובמסגרת המגבלות והתנאים שיושגו על המפעיל, ניתן לאשר את הבקשה או שיש לדחותה;

4.3.5. אם המפקח מצא כי יש מקום **להמליץ למנהל רת"א לאשר את בקשת הפטור**, יכין תעודת פטור מתאימה לחתימת המנהל, ויכלול בה תנאים ומגבלות נדרשים.

4.3.6. הפרטים בתעודת הפטור יהיו כלהלן:

- i. סוג כלי הטיס, מספרי הרישום והלאומיות של כלי הטיס, מספר הטיסה, היעד הסופי וכן יעדי ביניים, ומועד ההפעלה;
- ii. שדה התעופה בישראל שבו עתידה להיות מבוצעת פעילות כלי הטיס לצורך הגעה/עזיבה עם החומ"ס, שדה המוצא או שדה היעד של כלי הטיס, וכל שדה ביניים שבו אמור לנחות כלי הטיס הנושא את חומ"ס שבפטור;

OPS 4.0.007		OPS Handbook
נוהל טיפול בבקשת פטור מדיני הטיס או הרשאה לעניין הובלת חומרים מסוכנים באוויר		Revision #2
		25 FEB 2017

iii. תנאים ומגבלות ישימים לצורך שמירה על רמת בטיחות שוות ערך לזו שהייתה מתקיימת לולא ניתן הפטור, אשר יפורטו בתעודת הפטור או בנספח לפטור, לפי העניין.

4.3.7. אם המפקח מצא כי יש מקום להמליץ למנהל רת"א **לדחות** את בקשת הפטור, יכין מכתב לחתימת המנהל הממוען אל מבקש, ובו נימוקים לדחיית הבקשה.

4.3.8. **ההחלטה הסופית** – האם ליתן פטור או לסרב לבקשת הפטור, מצויה בסמכותו של מנהל רת"א בלבד.

4.4. בקשה לפטור בנוהל מזורז

4.4.1. התקבלה בקשה מנומקת למתן פטור בנוהל מזורז (טיפול בבקשה בטווח זמן קטן משבועיים לפני מועד ביצוע הטיסה) - יבחן המפקח האם בהתאם לנסיבות ולנימוקים שפורטו בבקשה, יש מקום לקיים טיפול מזורז, ויפעל בהתאם.

4.4.2. תהליך הטיפול בבקשה יהיה על פי התהליך המנוי לעיל לגבי בקשת פטור רגילה, בשינויים המחויבים מבחינת לוח הזמנים.

4.5. תוקף הפטור וקציבת מועד :

4.5.1. הפטור יתייחס לביצוע הפעלה מוגדרת, באמצעות כלי טיס מוגדר, במועד מוגדר, וההפעלה תתבצע רק בשדות התעופה שהוגדרו לכך, לרבות שדה המוצא ושדה היעד, וכן שדות - ביניים אם יש כאלה, כפי שפורט בתעודה הרלבנטית.

4.5.2. הפטור יהיה קצוב ל- 10 ימים בלבד, למעט במקרים מיוחדים ובהתאם לשיקול דעתו של המנהל.

4.6. הגשת בקשה להרשאה:

המבקש יעביר בקשה לקבלת הרשאה להובלת חומרים מסוכנים באוויר על גבי טופס בקשה (ראה סעיף 3.2 לעיל) למפקח באגף פיקוח אווירי ברת"א האמון על נושא החומרים המסוכנים ברת"א (להלן- "**המפקח**") באמצעות כתובת הדוא"ל:

OPS 4.0.007		OPS Handbook
נוהל טיפול בבקשת פטור מדיני הטיס או הרשאה לעניין הובלת חומרים מסוכנים באוויר		Revision #2
		25 FEB 2017

dangerousgoods@mot.gov.il - 14 ימי עבודה לכל הפחות טרם המועד

המתוכנן לביצוע הפעילות.

4.7 תכולת הבקשה להרשאה:

טופס בקשה להרשאה יכלול:

- 4.7.1 סוג החומרים המסוכנים וכמויותיהם ;
- 4.7.2 פרטי הטיסה – ככל שנדרש¹ (מועד, מספר טיסה, סוג כלי הטיס ומספרי הרישום והלאומיות שלו, היעד לרבות יעדי ביניים);
- 4.7.3 פירוט הנסיבות המצדיקות את הבקשה, כולל:
 - 4.7.3.1 הפניה לסעיפים המתאימים בהוראות הטכניות המאפשרים את ההרשאה כאמור;
 - 4.7.3.2 הסבר כיצד המבקש עומד בכל הנסיבות הנדרשות לשם מתן ההרשאה בהתאם להוראות הטכניות;
 - 4.7.4 התייחסות להשגת רמת בטיחות כוללת בהובלה ורמת בטיחות שוות ערך, ככל האפשר, לרבות:
 - 4.7.4.1 פירוט דרכים ואמצעים חלופיים, הנדרשים לשם הגשמת הנדרש בהוראות הטכניות, אשר יבטיחו כי חרף ההיענות לבקשת הפטור תישמר רמה של בטיחות כוללת בהובלה האווירית של החומ"ס ברמת בטיחות שוות ערך לזו המושגת בקיום ההוראות הטכניות, ככל האפשר;
 - 4.7.4.2 פירוט הנחיות טיפול מיוחדות במקרה של חירום;
 - 4.7.4.3 ההרשאות שניתנו על ידי כל המדינות בעלות העניין;

¹במקרים בהם רת"א נדרשת לתת הרשאה כמדינת המוצא (state of origin), פרטי הטיסה והמפעיל אינם הכרחיים לצורך מתן ההרשאה, שכן במקרה זה האחריות לוודא כי תנאי ההרשאה מתקיימים לאורך כל ההובלה מוטלת על המוסר או המשלח עבורו.

OPS 4.0.007		OPS Handbook
נוהל טיפול בבקשת פטור מדיני הטיס או הרשאה לעניין הובלת חומרים מסוכנים באוויר		Revision #2
		25 FEB 2017

4.7.4.4. תעודה המאשרת כי המוסר או המשלח של החומ"ס עבר קורס בקטגוריה 1, 3, או 6 לפי העניין בהתאם לאמור בפרק 4 להוראות הטכניות שנקבעו על ידי ה ICAO;

4.7.4.5. ככל שנדרש¹ - מפרטי ההפעלה שניתנו על ידי מדינת המפעיל של המפעיל האווירי המעידים על מתן אישור למפעיל האווירי להוביל חומרים מסוכנים באוויר וזאת בהתאם להנחיות ICAO Document 9284, AN/905 Supplement

4.7.4.6. כל מידע נוסף אשר יידרש על ידי רת"א על מנת לאפשר בחינתה של הבקשה.

4.8. טיפול רת"א בבקשה להרשאה:

4.8.1. המפקח יבחן את בקשת הפטור, וזאת על מנת לקבוע האם המבקש עומד בכל התנאים והדרישות המפורטים במסמך זה, בדינים השונים (חוק הטיס, תקנות החומ"ס, נספח 18 לאמנה וההוראות הטכניות) וכן בדרישות ארגון התעופה הבינלאומי - ICAO Document 9284, AN/905 Supplement- PART 1, Chapter 1.

4.8.2. בהינתן שהמפקח מצא כי יש מקום לאשר את ההרשאה, יכין תעודת הרשאה מתאימה, ויכלול בה תנאים ומגבלות נדרשים.

4.8.3. הפרטים בתעודת ההרשאה יהיו כלהלן:

4.8.2.1 ככל שידועים¹ - סוג כלי הטיס, מספרי הרישום והלאומיות של כלי הטיס, מספר הטיסה, היעד הסופי וכן יעדי ביניים, ומועד ההפעלה;

4.8.2.2 שדה התעופה בישראל שבו עתידה להיות מבוצעת פעילות כלי הטיס לצורך הגעה / עזיבה עם החומ"ס, וככל שנדרש¹ - שדה המוצא או שדה היעד של כלי הטיס, וכל שדה ביניים שבו אמור לנחות כלי הטיס הנושא את חומ"ס שבהרשאה;

OPS 4.0.007		OPS Handbook
נוהל טיפול בבקשת פטור מדיני הטיס או הרשאה לעניין הובלת חומרים מסוכנים באוויר		Revision #2
		25 FEB 2017

4.8.2.3 תנאים ומגבלות ישימים לצורך שמירה על רמת בטיחות שוות ערך לזו שהייתה מתקיימת לולא ניתן ההרשאה, אשר יפורטו בתעודת ההרשאה או בנספח להרשאה, לפי העניין.

4.8.4. החליט המפקח לדחות את בקשת ההרשאה – יעדכן בכתב את המבקש אודות דחיית הבקשה, וינמק את ההחלטה, על דעת המנהל.

4.8.5. על תעודת הרשאה יכול לחתום מנהל רת"א או אחד מגורמי המקצוע הרלבנטיים בר"ת"א שמנהל רת"א אישר להם לבצע שימוש בסמכות ההרשאה בהקשר זה של הובלת חומ"ס באוויר, והם:

4.8.2.4 מנהל אגף בכיר פיקוח אווירי;

4.8.2.5 מנהל תחום בכיר מובילים אוויריים;

4.8.2.6 מפקח ראשי - כשירות אווירית כלי טיס באגף פיקוח אווירי;

4.8.2.7 המפקח על החומרים המסוכנים באגף פיקוח אווירי.

4.9. תוקף ההרשאה וקציבת מועד:

4.9.1. הרשאה תתייחס למשלוח חד פעמי ועבור מפעילים ישראלים - באמצעות כלי טיס מוגדר, במועד מוגדר, וההפעלה תתבצע רק בשדות התעופה שהוגדרו לכך, לרבות שדה המוצא ושדה היעד, וכן שדות - ביניים אם יש כאלה, כפי שפורט בתעודה הרלבנטית.

4.9.2. הרשאה תיקצב בד"כ ל- 10 ימים, למעט במקרים מיוחדים ולפי שיקול דעתו של המנהל או הגורם המקצועי מטעמו החתום על ההרשאה.

4.10. הוראות נוספות להרשאות שכיחות:

Advisory Pamphlet / Directive	חומ"ס המבוקש להטסה בהרשאה
AP 4.0.007A - Procedure for the approval of Carriage of lamps fueled by Kerosene (UN 1223) or Hydrocarbons, liquid, n.o.s (UN 3295) – special provision A324	לפיד / מנורה המוזן בקרוסן (UN 1223) או ב-Hydrocarbons (3295 UN)

OPS 4.0.007		OPS Handbook
נוהל טיפול בבקשת פטור מדיני הטיס או הרשאה לעניין הובלת חומרים מסוכנים באוויר		Revision #2
		25 FEB 2017

AP 4.0.007B – דרישות נוספות לקבלת הרשאה להטסת סוללות ליתיום – הרשאה מיוחדת A88	סוללות ליתיום-יין (UN 3090, UN 3091, UN 3480, UN 3481)
---	---

5. תוצאות הפעילות:

5.1. **פטור:** מנהל רת"א ייתן פטור בכתב לביצוע הפעילות, או ידחה את הבקשה בצורה מנומקת ויודיע החלטתו למבקש;

5.2. **הרשאה:** מנהל רת"א או אחד מבעלי התפקידים המפורטים בסעיף 4.8.5 לעיל יתן הרשאה בכתב לביצוע הפעילות או ידחה את הבקשה בצורה מנומקת ויודיע החלטתו למבקש.

5.3. אפשר שתעודת הפטור/הרשאה תכלול תנאים ומגבלות, בהתאם לשיקול דעתו של המנהל או מי מטעמו (רק ביחס להרשאות).

5.4. פעילויות עתידיות – אין.

5.5. תיוק תיעוד ודיווח:

5.5.1. תיוק ותיעוד - תיוק ותיעוד כל שלבי הבקשה, טופס הבקשה, תעודת הפטור/הרשאה או מכתב הדחייה המנומק, וכן תיעוד הטיפול בבקשת הפטור/הרשאה באמצעות התכתבויות פנימיות ברת"א - יתויקו במערכת השרדוקס ברת"א.

5.5.2. דיווח - אין.

OPS 4.0.007		OPS Handbook
נוהל טיפול בבקשת פטור מדיני הטיס או הרשאה לעניין הובלת חומרים מסוכנים באוויר		Revision #2
		25 FEB 2017

נספח א' – דוגמא להרשאה

Management

Phone: 972.3.9774555 | No. 13107916
 Fax: 972.3.9774599 | Date: June 19, 2016
 feldschuhj@mot.gov.il

APPROVAL XX-2016
ISSUED BY THE CIVIL AVIATION AUTHORITY OF ISRAEL
EXPIRATION DATE DD.MM.YYYY

1. **APPROVAL HOLDER:**
2. **REGULATORY AUTHORITY:**
 - a. Air Navigation Regulations (Transportation of Dangerous Goods), 1983 (hereinafter - ANR.DG)
 - b. International Civil Aviation Organization Technical Instructions for the safe transport of Dangerous Goods (ICAO TI), latest edition, Special Provision A88.
 - c. For shipments outside of Israel, see paragraph 7.b of this approval.

Attached herewith are the following documents:

- a) The cell manufacturer certificate providing information pertaining to the cells comprising the batteries for which this approval is granted.
 - b) Technical Information Sheet provided by [Approval Holder] Ltd relating to the batteries technical description, air transport classification and the description of the batteries safety systems.
 - c) MSDS for the batteries for which the approval is requested.
 - d) Photographs of the packaging and the packing process.
 - e) The packaging test report pertaining to the packaging used for the transport.
3. **SYNOPSIS:** [Approval Holder] is authorized to offer for transportation (by air) two prototype lithium ion batteries that do not exceed the 35 kg gross weight limit per package, in accordance with the conditions of this approval.
 4. **BASIS:** This approval is issued in response to [Approval holder] Ltd. application dated DD.MM.YYYY
 5. **PERIOD OF VALIDITY AND CONDITIONS OF APPROVAL:** This approval does not provide relief from any requirements of the ANR.DG or ICAO TI, latest edition, except as stated herein.

OPS 4.0.007		OPS Handbook
נוהל טיפול בבקשת פטור מדיני הטיס או הרשאה לעניין הובלת חומרים מסוכנים באוויר		Revision #2
		25 FEB 2017

The transportation of the prototype lithium ion batteries under this approval must be carried out in accordance with all the pertinent provisions of the ANR.DG and the provisions of ICAO TI, latest edition as modified by this approval and the conditions of this approval.

The validity of the approval: one time shipment for which the application has been submitted.

Origin (3 letter ICAO designation):

Destination (3 letter ICAO designation):

Approved Materials (articles): Only the following material (articles) may be transported under the terms of this approval.

Hazardous Materials Description as per ICAO TI, latest edition			
Proper Shipping Name	Hazard Class/ Division	UN Number	Packing Instruction
Lithium Ion Batteries	9	UN3480	PI 965, Section 1A

a. **Safety Controls:** two prototype lithium ion batteries with the safety controls installed in the batteries as stipulated in the manufacturer's technical information sheet attached and the submitted request for an approval, may be transported under the provisions of this approval.

b. Packaging and special transportation provisions:

- 1) The packaging of the batteries must be fully compliant with the provisions of the TI, latest edition, SP A88, paragraphs a) and b) except that:
 - a) The batteries, each contained in an individual inner packaging, must be packaged in a rigid metal or plastic material outer packaging that meets Packing Group I performance criteria and secured to prevent their movement in any direction in the package. In any case, the specification marking appearing on the outer packaging must be identical to the specification marking designated to its prototype in the packaging test report attached to the documents presented for the consideration of this approval;
 - b) Exfoliated vermiculite must be used to fill the space in the outer packaging in a quantity sufficient to absorb all and any substance from the battery in case of leakage and to help prevent any movement of the battery in transport. Measures must be taken to prevent or mitigate the accumulation of the static electrical charge inside the packaging.

OPS 4.0.007		OPS Handbook
נוהל טיפול בבקשת פטור מדיני הטיס או הרשאה לעניין הובלת חומרים מסוכנים באוויר		Revision #2
		25 FEB 2017

- c) Any partitions used to stabilize or protect the batteries must be rigid non-conductive partitions made of non-flammable material.
- 2) The batteries must be protected against external short-circuiting.
- 3) The package may contain no more than XXXX Watt-hours for the lithium ion batteries contained within.
- 4) The maximum gross weight of the package must not exceed 35 kg.
- 5) Special Marking Requirements:** The package prepared under the provisions of this approval must be plainly marked with the approval number: **XX-2016**.
- 6) Special transportation provision: the batteries must be transported discharged to 25% of the maximum charged state of the battery or less.

Note: Packaging steps photographs are attached.

6. **MODE OF TRANSPORTATION AUTHORIZED:** Cargo Aircraft only

7. **SPECIAL PROVISIONS:**

- a. A current copy of this approval must be maintained and made available for examination at all locations where materials are packaged and offered for transportation. A current copy of this approval must be carried on board the aircraft used in transportation under its authority and, in addition, must be retained by the shipper for the minimum period of three months from the date of the flight on which the dangerous goods were transported. The "Authorization" column of the Dangerous Goods Declaration (D.G.D.) must contain reference to the special provision A88 and to the approval attached.
- b. This approval in no way affects the need to obtain any required authorizations from other agencies of the Israeli Government or from the competent authorities of countries of transit and destination as relevant.
- c. Any person who offers for transportation or transports the above described materials may do so under the authority of this approval if all requirements and conditions of this approval are met.
- d. The shipment and operations conducted under this Approval are subject to the Hazardous Materials Incident Reporting requirements specified in Regulation 33 of Dangerous Goods Transportation Regulations- Israeli ANR 1983. In addition, the holder of this approval must notify the Director of Airworthiness CAAI in writing of any incident involving a package shipment, or operation conducted under the terms of this approval, as well

OPS 4.0.007		OPS Handbook
נוהל טיפול בבקשת פטור מדיני הטיס או הרשאה לעניין הובלת חומרים מסוכנים באוויר		Revision #2
		25 FEB 2017

as any change in the information provided by the approval holder in the application for this approval.

- e. The approval holder must maintain records of all activities conducted under the authority granted by this approval, a copy of the Air Waybill, D.G.D, warning notice as per Para g. below, the date of shipment. All of this information must be made available to the CAAI upon request.
- f. The transport of the prototype battery under this approval is permitted only provided the post production storage and handling have been in strict compliance with the manufacturer's safety instructions specified in MSDS.
- g. An updated and relevant to the specific batteries shipment MSDS, containing, in addition to other required information, the pertinent handling and storage instructions shall be attached to the transportation documents. The airline and the storage facility must be informed in advance by the shipper of the arrival of the shipment to the storage facilities to ascertain correct handling and storage of the shipment at all times.

8. GENERAL PROVISIONS:

- 1) Failure to comply with the terms and conditions set in this approval may result in suspension or termination of the validity of this approval and be followed by a legal action if deemed applicable, in accordance with ANR.DG. Regulation 34 Israeli 1983.
- 2) This approval can also be revoked in case of amendments in regulatory provisions, change in circumstances or new information coming to light which was not available at the time of issuance of this approval.
- 3) It is the responsibility of the approval holder to ensure that all the personnel involved in the preparation, storage and handling of the shipment under this approval has been provided with required training as per ICAO TI 1; 4, latest edition and, in addition, has received training pertaining conditions specified in this approval prior to any activities have been taken related to this approval.
- 4) It is the responsibility of the approval holder to ensure that the batteries manufacturer complies with the provisions of ICAO TI latest edition, paragraphs 2;9.3 b) to e) inclusive.

OPS 4.0.007		OPS Handbook
נוהל טיפול בבקשת פטור מדיני הטיס או הרשאה לעניין הובלת חומרים מסוכנים באוויר		Revision #2
		25 FEB 2017

- 5) It is also the responsibility of the approval holder to ascertain, in general, the compliance of all and every person or organizations acting on his behalf under conditions of this approval to comply with the relevant provisions applying to the air transport of the shipment under this approval.

Respectfully,

Joel Feldschuh
 Director General

OPS 4.0.007		OPS Handbook
נהל טיפול בבקשת פטור מדיני הטיס או הרשאה לעניין הובלת חומרים מסוכנים באוויר		Revision #2
		25 FEB 2017